

Magyarországi egyháztörténelem I. félév

Lehetséges vizsgakérdések:

1. Röviden jellemezze a IX.-X. századi magyarság politikai berendezkedését! (4p.)
2. Mely törzsi vezetők és mikor jelentek meg Konstantinápolyban a kereszténység felvétele céljából? (3p.)
3. Milyen jelentősége volt Gyula konstantinápolyi látogatásának? Mikor került sor erre a látogatásra? (2p.)
4. Ki volt Hierotheosz? Milyen szerepet játszott a kereszténység magyarországi terjesztésében? (2p.)
5. Mit tudunk Saleccus és Zacheus személyéről? (2p.)
6. Mit tudunk Wolfgang személyéről? Milyen szerepet játszott a kereszténység magyarországi terjesztésében? (2p.)
7. Ki volt Pilgrim és milyen szerepet töltött be a kereszténység magyarországi terjesztésében? (2p.)
8. Mi történt 973-ban Quedlinburgban, és milyen magyar vonatkozása van ennek az eseménynek? (2p.)
9. Mit tudunk Sankt Gallen-i Brúnóról? Milyen szerepet töltött be a kereszténység magyarországi terjesztésében? (2p.)
10. Mit tudunk Sarolt személyéről? Röviden foglalja össze milyen hatással volt Saroltnak Géza fejedelemmel kötött házassága a magyarországi kereszténységre! (4p.)
11. Mit jelent a levirátus intézménye? (1p.)
12. Mi volt a tétje István és Koppány, valamint az István és Gyula közötti fegyveres küzdelemnek? (2p.)
13. Mutassa be röviden az István király által kiépített egyházszervezetet! (3p.)
14. Mikor és hol döntöttek az esztergomi püspökség érseki rangra emeléséről? (2p.)
15. Mit jelent az apostoli királyság fogalma? (1p.)
16. A Hartvik legenda szerint mi a jelentősége annak, hogy István király Máriának ajánlotta fel az országot? (1p.)
17. Foglalja össze röviden a korona-eszme lényegét? (1p.)
18. Foglalja össze röviden az organikus állameszme lényegét? (1p.)
19. Foglalja össze röviden a szentkorona-eszme lényegét? (1 p.)
20. Kik és mikor vezettek pogány lázadást a királyi hatalom ellen István halálát követően? (2p.)
21. Kiknek a szentté avatására került sor 1083-ban? Ki és milyen célból kezdeményezte a szentté avatásokat? (2p.)
22. Mit jelent az *asylum* joga? (1p.)
23. A *privilegium fori* milyen kiváltságot jelentett az egyházi személyek számára? (1p.)
24. Hogyan foglalt állást III. Honorius pápa II. András király birtokadományozási politikájáról? (2p.)
25. Mutassa be az egyes istenítéleti formákat! (2p.)
26. II. András király uralkodása idején kik és mikor helyezték az országot interdictum alá? Milyen következményei vannak az interdictum alá helyezésnek? (3p.)
27. Röviden határozza meg az alábbi fogalmakat! (1-1p.)
 - apát
 - tartományfőnök
 - kanonok
 - káptalan
 - székeskáptalan
 - társaskáptalan
 - prépost

- káplán
 - oltáros
 - prebendárius
28. Mit jelent a *septem artes liberales* kifejezés? Mely tantárgyakat oktatták a *trivium* és a *quadrivium* keretében? (3p.)
 29. Röviden mutassa be az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendet! (4p.)
 30. Milyen feladatot láttak el a *hiteles helyek (loca credibilia)*? (2p.)
 31. Ismertesse a magyar királlyá koronázás törvényes feltételeit! (3p.)
 32. Mutassa be röviden Károly Róbert egyházpolitikáját! (2p.)
 33. Mit jelent a *reservatio* intézménye? (1p.)
 34. Ismertesse a *placetum regium* fontosabb rendelkezéseit! (3p.)
 35. Melyik vallási irányzat képviselőiként tartjuk számon kamanci Tamást és Bálintot? Röviden mutassa be tevékenységüket! (3p)
 36. Mutassa be röviden Mátyás királynak a huszitizmus elleni küzdelmeit! (3p)
 37. Jellemezze röviden az obszervánsok mozgalmát! Nevezze meg jelentősebb képviselőiket! (3p.)
 38. Sorolja fel a reformáció gyors elterjedését segítő okokat! (2p.)
 39. Határozza meg a *superintendentia* és a *superintendens* fogalmát! (2p.)
 40. Ismertesse a lutheránusok ellen az 1520-as évek elején hozott törvényi rendelkezéseket! (2p.)
 41. Mit jelent a Confessio Pentapolitania? Röviden foglalja össze jelentőségét! (3p)
 42. Foglalja össze az 1567-ben Debrecenben megtartott „alkotmányozó zsinat” jelentőségét! (3p.)
 43. Sorolja fel a reformáció főbb vallási irányzatait és azok egy-egy kiemelkedő képviselőjét! (4p.)
 44. Határozza meg az *adorantizmus* és a *non-adorantizmus* fogalmait!(2p.)

Esszékérdések: (15-15p.)

1. Mutassa be István királynak a szerepét a nyugati kereszténység magyarországi térhódításában!
2. Mutassa be részletesen I. László és Könyves Kálmán egyházi vonatkozású törvényeit!
3. Ismertesse az 1231-es Aranybulla és a beregi egyezmény fontosabb rendelkezéseit!
4. Mutassa be részletesen az egyházi társadalom XIII-XIV. századra kialakult rétegződését!
5. Mutassa be Nagy Lajos és Zsigmond király uralkodásának jellemző egyházi vonatkozásait!
6. Jellemezze Mátyás király és a Mátyás utáni kor egyházpolitikáját a Dózsa-féle parasztlázadásig!
7. Sorolja fel és jellemezze a reformáció hazai térhódításában szerepet játszott személyi és tárgyi feltételeket!
8. Ismertesse a reformáció helvét irányzatának hazai megjelenésének és megerősödésének a folyamatát!